

ту руку і припадав устами до її жилавої шорсткоти. — „Воїстину воскрес, тату!“ — казав Володько, а чоло його було ясне і горде, ніби він син великого царя.

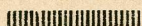
Він ще і ще раз гордий „своїм татом“. Он над шляхом розбілили нові хати. Десять нових господарств, десять родин! Нове село! Там святочні люди, там діти, там гуторять йдучи до церкви жінки... Так. Це він — „мої тато“, збудував це. Праця... Хіба ж Володько не знає, що то значить? Він може тільки усміхнутися... У нього ще й тепер босі ноги і порвані штанята. Та не в цій справа... Он поле ожило великим життям і обіцяє нагородити всі ті прикрі години довгих літ, переборених залізною волею залізних людей...

А навколо ширінь. Небо, а на нім хмарини. Он та — кущ вишневоцвіту. Та — снігова лявина. Видається, прорве блакить і грохоне цілим тягарем на дубовий ліс від Жолобок...

— Ну, — каже батько. — Підем...

Рушають і йдуть у напрямку, де над угорським чагарником зводиться димова башта і звідки родиться та розкладається в просторах владна пісня міцногрудих дітей прийдучого.

КІНЕЦЬ ЧАСТИНИ ПЕРШОЇ.

о. Г. Костельник.

Когутики п'ють на божу славу.

(Дійсна правда).

— Не пізнаєте мене, панотче?

— Даруйте, ні! А де ж ми стрічалися?

— Тому двадцять літ ви мене вчили в монастирі.

— Так, так! Тепер я собі вас пригадав.

Чому ж ви не залишилися в монастирі?

Чи ви самі виступили?

— Ні, панотче! Мене відпустили з монастиря, а Бог мені свідком, що я ні в чому не був винен. Наговорили на мене. На світі я спершу гірко бідував. Та тепер я, як то кажуть, людина на своему місці. Я жонатий, маю жінку й діти, тут у місті маю каменицю. Я купець...

— Ну, й гаразд! дякувати Богу!

— Авжеж дякувати Богу, бо тільки він так поміг мені. Знаєте, панотче, в яких часах довелось нам жити. Дуже легко стратити ціле майно. Й мої гроші нераз „на волоску висіли“. Та я завсіди саме найліпше потрапляв — при всіх змінах валюти й довжників. Певне, що я не був сам собою такий мудрий та обачний, тільки Бог так мене вів.

Цей мій гість, мій давний учень, був гарно одягнуеною людиною, не дуже вчений, але й не простий, бо в монастирі він

і латини вчився. Я бачив по ньому, що він ще не скінчив, що хотів, і попросив я його сісти. Сіли ми обидва.

— Я, панотче, прийшов до вас, не тільки, щоб похвалитися перед вами. Хочу вас щось запитатися. Я мав одну дивну пригоду в житті. Вже давно, перед тридцяти роками. Але вона не сходить мені з пам'яті. Питався я вже різних священників, одначе не могу сказати, щоб їх відповідь мене вдовoliла. А про вас говорять, що ви такими речами займаєтеся:

Я розсміявся:

— Ой, приятелю, невжеж маю купувати kota в мішку? Кажіть, то й побачимо! Радо послухаю!

— То так вкоротці годі. Хочу, щоб ви все знали. Перш за все мушу вам сказати, що я вже змалку був дуже побожний. Я родився на монаха, а — бачите — доля не дала мені стати монахом. Та я не гніваюся на монахів з того монастиря, де я був. Завсіди я ходив до них і тепер ходжу. Я радше був би монахом, ніж тим, чим я є, але треба від Бога приймати, що він дає.

Мій гість говорив так просто й щиро, що я не сумнівався про правдивість його слів. Але з цікавості я нетерпеливився й кинув питання:

— А деж та ваша дивна пригода?

— Це було так. Коли я мав чотирнадцять років, у Велику Пятницю мене мати самого залишила в хаті. Родичі пішли до церкви на „винос плащаниці“. Мати наказувала мені: Памятай, що сьогодні Велика Пятниця, найбільший піст у році, бо в той день Ісуса Христа розпяли. Коли б ти дуже зголоднів, то відкрий собі кусень хліба, але нічого іншого не вільно їсти. А з хати не виходи, аж доки ми не вернемося з церкви. Вважай на квочку, що сидить на яйцях. Саме десь тепер будуть курятка виходити з яєць, вибирай їх з-під квочки, щоб їх не подушила. Ось тут ситко, до нього кластимеш курятка, а накриєш їх цею старою хустиною, щоб їм було тепло. В ситку курятка осушаться. Не забудь! Уважай!

Залишився я сам у хаті — з квочкою, що сиділа на яйцях у кутику. День був ясний, гарний — памятаю, наче б сьогодні було. Дійсно вневдовзі курятка стали виходити. То була десь дванадцята година, а до другої всі курятка вийшли з яєць. Я їх, як мені мати казала, вибирав з-під квочки й давав до ситка. Я дуже любив мою покійну матір, тому боявся чимнебудь уразити її.

Через цілий час я тільки на курятка зважав і нічого не їв.

Та це не була ніяка робота, тому я водночас молився й роздумував про Христа Спасителя. Я про Христа все зі школи знав і дуже це любив. Думав я собі.

О, Господи небесний, який ти добрий! Свого Сина ти післав на землю, щоб нас спас, а недобрі люди розпяли його! Ще й апостол Петро зі страху вирікся Ісуса Христа аж йому когут, коли в ночі запіяв, нагадав, що він зробив — і тоді Петро покався. Але ще не досить, що Божий Син дав себе за

нас розпяти — Ти, Господи небесний, даєш нам такі гарні курятка, щоб нам і вони, як апостолові Петрові той когут, пригадували твою доброту й славу, щоб ми не забували про Тебе. О Боже, дійсно мусимо тобі дякувати за ці курятка, що нам їх даєш...

А знайте, панотче, все молоде миле, а курятка мабуть наймиліші! Я їх, котре вже осушилося, цілував і знаком св. хреста благословив, як божий дар. Так мені скоро зійшов час, доки наші не повернулися з церкви. Я й знову нетерпелився:

— А де ж тут та дивна пригода?

— Ще трошечки стерпіть, панотче. Оповім вам, як було далі. По полудні я пішов до Христового гробу — до плащаниці. У Велику Суботу мати залишилася в хаті, а я з батьком пішов до церкви. Коли ми прийшли додому, курятка вже ходили по світлиці з квочкою. В неділю, на Великдень рано ми всі троє пішли до церкви з паскою. По відправі прийшли ми додому з посвяченою паскою. Мати зараз випустила квочку з курятами із заглиблення під піччю. На двір ми куряток ще не пускали, бо ще було за холодно для них, тому тільки по хаті ходили.

Коли ми сіли за стіл, щоб їсти свячене, один з когутиків з тих наших маленьких куряток, що ще не мали ані трьох днів, став на середині світлиці, витягнув шийку, потріпав крильцятами та запіяв — так само, як старі когути піють, тільки що тоненьким голосом. Батько споглянув на матір, мати на батька, а і я вже розумів, що це не було звичайне. Та зараз запіяв другий когутик, третій — так усі, скільки лиш було когутиків.

Батько перехрестився й промовив: „Свят, свят, свят Господи!“ За батьком перехрестилася мати і я. І так наші когутики п'яли через усі три дні Великодних Свят. Не наче б на коменду, щоб усі нараз п'яли, а так, як звичайно когути піють: коли один запіяв, то за ним піяв другий, третій... А потім цілком перестали п'яти й знову стали п'яти аж в осені, коли їм був уже час. Дивне це, бачите, як така дрібота піє. Памятаю, що батько нераз про це говорив: „Відколи живу, такого я не бачив і про таке не чув!“ А сусіди, коли до нас, бувало, прийшли, втікали вже з порога нашої світлиці, коли бачили, як ті наші мащопенькі когутики п'яли, бо вважали це за несамовите й казали, що це недобре віщує. Та нам нічого злого не приключилося. Однак у тому справді було щось несамовите, бо — розміркуйте добре, панотче — як би це піяв тільки один когутик, але то п'яли всі, які лиш були, і п'яли тільки через три дні Великодних Свят, а потім цілком перестали.

Що ж ви на це скажете? Чи це було від Бога, на божу славу, чи тільки так приключилося? Та якжеж могло би було саме так приключитися?

— А що ж вам сказали священики, до котрих ви вдавалися?

— Всі сказали, що це мусіло бути Богові на славу, бо когутики п'яли тільки через три дні Великодних Свят. Та я й сам так догадуся. Але хотів би я знати дещо більше, коли б можна.

